

CONV 14/02

NOT

Ärende: Not om plenarmötet
– i Bryssel den 21–22 mars 2002

Plenarmötets öppnande

Konventets ordförande Valéry Giscard d'Estaing förklarade mötet öppnat. Han beträddes av de båda vice ordförandena Jean-Luc Dehaene och Giuliano Amato.

I. Allmän debatt: Vilka förväntningar ställs på Europeiska unionen?

Inledning. Ordföranden Valéry Giscard d'Estaing inledde konventets första debatt om sakfrågor genom att betona vidden av det uppdrag som skall genomföras. Han påminde om att Europamedborgarna inte känner att deras åsikter efterfrågas när det gäller Europas framtid och att det första skedet av konventet därför bör ägnas åt att lyssna.

Han uppmanade konventsledamöterna att delta i debatten. De ombads att tala fritt och för egen räkning och i första hand rikta sig till de andra konventsledamöterna. Ordföranden önskade att konventsledamöterna skulle definiera vad de anser att Europa bör prioritera under de kommande 25–50 åren.

Över åttio konventsledamöter deltog i debatten. Inläggen var mycket olika till natur och innehåll. Några koncentrerade sig på ett par prioriteringar eller till och med på en enda. Andra tog upp hela Europafrågan. Många inlägg inleddes med en analys av den aktuella situationen i unionen. Inläggen var olikartade och mycket givande, men man kan ändå urskilja några allmänna linjer:

Bedömningen av den aktuella situationen. Många konventsledamöter uttryckte sin tillfredsställelse med de framsteg som gjorts under de gångna 50 åren och ansåg att framstegen var betydande och överträffade de mest optimistiska förväntningar som ställdes vid starten. Det viktigaste resultatet, nämligen freden i Europa, bedömdes vara säkrat.

Som exempel på framgångarna med det europeiska bygget nämndes bland annat den inre marknaden, de fyra friheterna (fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital), införandet av euron i tolv medlemsstater och upphävandet av gränskontroller för personer inom Schengenområdet. Om en medborgare i gemenskapen i dag bestämmer sig för att lämna en medlemsstat för att bosätta sig och leva i en annan, gör han det av fri vilja och därför att möjligheten erbjuds och inte därför att han måste på grund av rädsla eller tvång.

Många konventsledamöter välkomnade den pågående utvidgningsprocessen. När den har slutförts kommer Europas tudelning efter andra världskriget slutgiltigt att vara avskaffad.

I många inlägg påvisades också svagheter och brister i dagens Europa. Europa lyssnar inte tillräckligt mycket på sina medborgare. Medborgarna känner att de inte kan ställa de makthavare som fattar beslut på Europas vägnar till svars. Att Europaparlamentet väljs genom allmänna val och ministrarna i rådet företräder sin regering, och att ledamöterna i Europeiska kommissionen utses av medlemsstaternas regeringar och är ansvariga inför Europaparlamentet har inte lyckats undanröja uppfattningen att Europa inte är tillräckligt demokratiskt. Europamedborgarna måste kunna välja direkt och avskeda dem som ansvarar för gemenskapsåtgärderna.

I allmänhetens ögon ses unionens institutionella system som trögt, krångligt och svårbegripligt. Inifrån betraktat uppfattas Europa som abstrakt och avlägset. Utifrån uppfattas Europa som ineffektivt, exempelvis genom att inte snabbt och adekvat reagera på de utmaningar som globaliseringen och den gränsöverskridande utvecklingen erbjuder.

Några talare ansåg att Europa har en tendens att vara alltför närvarande, på bekostnad av nationalstaternas autonomi och frihet.

Förväntningarna på Europa. Många konventsledamöter ansåg att deras landsmän förväntar sig mer Europa. Europa måste kunna infria deras förväntningar. Man yrkade på ökad europeisk närvaro bland annat på följande områden:

- Ett område med säkerhet och rättvisa, bland annat för att Europa skall kunna reagera på hotet från terrorismen och migrationstrycket mot gränserna.
- Unionens agerande på den internationella arenan så att Europa kan ta sitt ansvar fullt ut och försvara de europeiska värdena.

Andra underströk att det är nödvändigt att bygga upp ett trovärdigt och effektivt ekonomiskt och socialt centrum och öka samordningen av beskattnings- och budgetpolitiken, särskilt mellan de tolv länder som har euron som gemensam valuta.

Försvarspolitik, den inre sammanhållningen, livsmedelssäkerheten, miljön och solidariteten med utvecklingsländerna togs också upp bland de områden där Europa bör vara mer synligt.

En del konventsledamöter önskade att unionen skall respektera och skydda medlemsstaternas kulturella identitet. De ville att Europa skall ingripa i mindre utsträckning och vara berett att ompröva sitt agerande på vissa områden från grunden. Europas legitimitet skulle stärkas genom minskad behörighet och begränsning av gemenskapens regelverk till de områden där den verkligen kan ge ett mervärde.

Principer som Europa bör följa. Alla konventsledamöter framhöll de gemensamma värden som förenar vår kontinent och nämnde bland annat demokratin, rättsstaten, skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna. Några tog upp Stadgan om de grundläggande rättigheterna och begärde att den skall ingå bland fördragen. Andra ville att unionen skall ansluta sig till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna.

Frågan om jämställdheten mellan medlemsstaterna i unionen återkom flera gånger, bland annat i inlägg från kandidatländernas konventsledamöter. Varje stat bör, oavsett befolkning, känna sig välkommen och respekterad i ett utvidgat Europa. Solidariteten mellan medlemsstaterna och de mekanismer som förstärker denna togs också upp i många inlägg.

De flesta konventsledamöter talade för en enklare fördelning av befogenheter och behörighet där var och en på ett enkelt sätt vet vad som faller under unionen eller den nationella, regionala eller lokala nivån. Behörighetsfördelningen bör bli en av de viktigaste frågorna för konventet. Medborgarna väntade sig framför allt klarhet i denna fråga.

Ett mycket stort antal konventsledamöter påpekade sitt engagemang för subsidiaritetsprincipen. De ville att effektiva bestämmelser skulle införas för att se till att den respekteras.

Ganska många konventsledamöter tog upp frågan om den demokratiska legitimiteten och önskade att Europeiska unionen skall ta hänsyn till medborgarnas förväntningar och att medborgarna på ett bättre sätt skulle kunna påverka och kontrollera de europeiska besluten. Öppenhet och utkrävande av ansvar ("accountability") bör medföra att Europa fungerar mer effektivt.

Institutionella synpunkter. En del konventsledamöter begärde att unionen skall förses med ett fördrag av författningsmässigt värde, vad detta än må kallas. En hierarki bör inrättas inom lagstiftningen. Flera påminde om den vikt de fäster vid gemenskapsmetoden. Andra framhöll den mellanstatliga metoden. Den är beprövad och har visat sig effektiv. Ökad användning av regeln om kvalificerad majoritet och medbeslutandeförfarandet med Europaparlamentet nämndes av en del. Flera konventsledamöter tog också upp systemet med rullande ordförandeskap och dess betydelse.

Konventet. Flera talare nämnde själva konventets arbete. Ett mycket stort flertal framhöll att de är fast beslutna att lyckas med sitt uppdrag och gjorde sina kolleger uppmärksamma på konsekvenserna om konventet skulle misslyckas.

Några önskade att arbetet skulle utmynna i en samförståndstext som kan garantera att nästa regeringskonferens (IGC) blir framgångsrik.

Många konventsledamöter betonade den vikt de fäster vid samrådet med det civila samhället och i synnerhet ungdomarna. Deras förslag måste bli hörda. Några konventsledamöter ville att även kyrkorna skall komma till tals. En konventsledamot föreslog att ett frågeformulär skall skickas ut till alla medborgare enligt den modell som används i Schweiz vid författningsreformer.

II. Önskemål från kandidatländernas företrädare

Konventet diskuterade det förslag som presidiet har lagt fram för att tillmötesgå de önskemål som kandidatländerna framförde vid det inledande mötet (dok. CONV 10/02). Några talare ville att förslaget skulle ändras så att två företrädare (inte bara en) från kandidatländerna kunde inbjudas som observatörer vid presidiets överläggningar. En del företrädare för kandidatländerna yrkade också på att kunna uttrycka sig på sitt eget språk under konventsdebatterna.

Ordföranden och presidiets ledamöter hävdade att alla medlemsstater inte är företrädade i presidiet och att det inte är önskvärt att kandidatländerna som sådana är det. Möjligheten för konventsledamöter från kandidatländerna att på begäran uttrycka sig på sitt eget språk skall tas upp igen och utredas från teknisk synpunkt i samråd med Europaparlamentet.

Ordföranden konstaterade att det rådde allmän enighet om de förslag som överlämnats till konventet.

III. Arbetssätt

Konventet diskuterade presidiets förslag till arbetssätt (dok. CONV 9/02).

De flesta talare sade sig föredra en flexibel och pragmatisk lösning, så att konventet snabbt kan koncentrera sig på sakfrågorna, med tanke på den begränsade tid som står till dess förfogande. Några ville att förslaget till arbetssätt skulle ändras. Andra var positiva men hade vissa kommentarer.

Ordföranden svarade på de frågor som ställdes, motiverade ändringarna i den ursprungliga texten och försäkrade att arbetssättet kommer att tillämpas flexibelt och i en anda av öppenhet. Han underströk också att man har börjat se över artikel 16 för att, om det är nödvändigt, anpassa arbetssättet senare.

Efter debatten konstaterade ordföranden att det finns konsensus i konventet för att anta arbetssättet i befintligt skick.

IV. Forum

Med anledning av att rekommendationerna i noten om forumet (dok. CONV 8/02) har godkänts tog vice ordföranden Jean-Luc Dehaene upp följande frågor:

- Organiserandet av en direkt diskussion med det civila samhället via Internet bör undersökas.
- Ett öppet brev om konventet och forumet kommer att skickas till de ledande europeiska tidningarnas redaktioner under de närmaste dagarna.
- Vikten av att anordna ett forum med det civila samhället i de stater som är företrädare i konventet.
- Ekonomiska och sociala kommittén kommer att hålla regelbundna möten med företrädare för det civila samhället efter konventets möten. Vice ordföranden Jean-Luc Dehaene föreslår att en ledamot från presidiet och från sekretariatet skall närvara vid dessa möten.
- Förslaget från en konventsledamot om att inrätta en "Euro-barometer" där den allmänna opinionen om de frågor som tas upp i Laekenförklaringen redovisas förtjänar att genomföras.

Regionkommitténs företrädare redogjorde för dialogen med regionerna om de frågor som diskuteras i konventet.

V. Ungdomskonvent

Ordföranden påminde om förslaget om att hålla ett s.k. ungdomskonvent med konventet som förebild. Han gav närmare detaljer om hur det kan organiseras. Ungdomskonventet kommer att hållas i Bryssel i juli antingen strax före eller strax efter konventsmötet den 11–12 juli. Ungdomskonventet kommer att organiseras efter samma mönster som själva konventet. Ungdomarna bör kunna ta del av det arbete som utförts av de vuxna. Konventsledamöterna kommer att ansvara för urvalet av ungdomar. 168 ungdomar skall utses av konventsledamöter från medlemsstaterna och kandidatländerna, 32 av Europaparlamentet och 10 av kommissionen. De skall vara mellan 18 och 25 år.

Ordföranden underströk att det är viktigt att få en väl avvägd representation när det gäller ålder, utbildningsnivå, kön, osv. Kommissionen kommer att stå för en stor del av finansieringen med stöd av sekretariatet och Europaparlamentet.

En not om anordnandet av ett s.k. ungdomskonvent kommer att översändas till konventsledamöterna under den närmaste tiden.

VI. Kommande möten

Ordföranden meddelade att konventet kommer att övergå till mer speciella frågor efter detta möte som har ägnats åt en allmän debatt. Presidiet föreslår att de två nästa mötena främst skall ägnas åt

- Europas uppdrag (vilken behörighet skall utövas på europeisk nivå?),
- Utövandet av uppdragen (både när det gäller den demokratiska legitimiteten och effektiviteten).

För att på bästa sätt förbereda den första diskussionen kommer konventsledamöterna att få ett dokument med en beskrivning av den aktuella behörighetsfördelningen inom unionen.

Det möte som skall ägnas åt att lyssna på företrädarna för det civila samhället kommer att äga rum efter mötena i april och maj för att ge dem företrädarna för det civila samhället möjlighet att uttrycka sin mening om dessa båda viktiga ämnen med kännedom om de inledande diskussionerna i konventet.

=====

Talarlista i turordning
Plenarmötet den 21–22 mars 2002

Allmän debatt: "Vilka förväntningar ställs på Europeiska unionen?"

1. Sylvia-Yvonne KAUFMANN
2. Alojz PETERLE
3. Alain BARRAU
4. Cristiana MUSCARDINI
5. Jürgen MEYER
6. Josep BORRELL FONTELLES
7. Andrew DUFF
8. Pierre CHEVALIER
9. Erwin TEUFEL
10. Paraskevas AVGERINOS
11. Proinsias DE ROSSA
12. Jens-Peter BONDE
13. Michael ATTALIDES
14. Josef ZIELENIEC
15. Antonio VITORINO
16. Ray McSHARRY
17. Gianfranco FINI
18. Mesut YILMAZ
19. Elio DI RUPO
20. Alain LAMASSOURE
21. Peter HAIN
22. Jozef OLEKSY
23. Slavko GABER
24. Hans van MIERLO
25. Eduardo ZAPLANA
26. Pavol HAMZIK
27. Ana PALACIO
28. Sören LEKBERG
29. Matjaz NAHTIGAL
30. Peter GLOTZ
31. Klaus HÄNSCH
32. Michael FRENDÓ
33. Iñigo MENDEZ DE VIGO
34. Lena HJELM-WALLEN
35. Georges KATIFORIS
36. Reinhard Eugen BÖSCH
37. Lamberto DINI
38. Edvins INKENS
39. Antonio TAJANI

* Suppleant Louis MICHEL

40. Meglena KUNEVA
 41. David HEATHCOAT-AMORY
 42. Maria Eduarda AZEVEDO
 43. Marco FOLLINI
 44. Rihards PIKS
 45. Hubert HAENEL
 46. Göran LENNMARKER
 47. Danuta HUBNER
 48. Jozsef SZÁJER
 49. Matti VANHANEN
 50. João de VALLERA
 51. Timothy KIRKHOPE
 52. Rolandas PAVILIONIS
 53. Linda Mc AVAN
 54. Pál VASTAGH
 55. Hannes FARNLEITNER
 56. Peter SERRACINO-INGLOTT
 57. Alberto COSTA
 58. Ben FAYOT
 59. Ritta KORHONEN
 60. Jan FIGEL
 61. Carlos CARNERO GONZALEZ
 62. Ayfer YILMAZ
 63. Jacques SANTER
 64. Teija TIILIKAINEN
 65. Johannes VOGGENHUBER
 66. René van der LINDEN
 67. Marietta YANNAKOU-KOUTSIKOU
 68. Henning CHRISTOPHERSEN
 69. Peter KREITZBERG
 70. Michel BARNIER
 71. Ali TEKIN
 72. Alvydas MEDALINSKAS
 73. John BRUTON
 74. Gisela STUART
 75. Karel DE GUCHT
 76. Piia-Noora KAUPPI
 77. Pervenche BERÈS
 78. Henrik DAM KRISTENSEN
 79. Evelin LICHTENBERGER
 80. Nickolay MLADENOV
 81. Paul HELMINGER
 82. Gabriel CISNEROS
 83. Livin MAIOR
- * Suppleant Vytenis Andriukaitis.
- * Suppleant Kimmo Kiljunen
- * Suppleant Anne Van Lancker
- * Suppleant Hanja Maij-Weggen
- * Suppleant Olivier Duhamel
- * Suppleant Caspar Einem

Önskemål från kandidatländernas företrädare

- 84. Aloiz PETERLE
- 85. Matjaz NAHTIGAL
- 86. Gundars KRATS
- 87. Janos MARTONYI
- 88. Jens-Peter BONDE
- 89. Ana PALACIO

* Suppleant Roberts Zile

Arbetsätt

- 90. Elmar BROK
- 91. Ben FAYOT
- 92. Alvydas MEDALINSKAS
- 93. Hannes FARNLEITNER
- 94. Peter ALTMAIER
- 95. Andrew DUFF
- 96. Panayiotis DEMETRIOU
- 97. Jens-Peter BONDE
- 98. The Earl of STOCKTON
- 99. Ana PALACIO
- 100. Klaus HÄNSCH

* Suppleant Erwin Teufel

* Suppleant Timothy Kirkhope

Forum

- 101. Eduardo ZAPLANA
